

Deelsessies

19. **Jeugd welzijnswerk als partner in de brede school**
Pieter Paul Bakker, Nji.

NIEUWE TIJDEN EN HET KINDCENTRUM

20. **Ankersessie: Wat is een IKC en hoe ziet dat er uit?**

Frank Studulski, Sardes en Margot Koekoek, APS.

21. **MASTERCLASS: Pedagogisch ontwerp kindcentrum**

Jeannette Doornenbal, Hanzehogeschool, Groningen.

22. **Werk maken van het kindcentrum**

Anje Bechtel, OBS Theo Thijssen, Zutphen en Maria Jongma, Vyvoj Groningen.

23. **Integraal kindcentrum Laterna Magica 0-12 jaar van 07.30-18.30 uur**

Annette van Valkengoed, Laterna Magica, Amsterdam.

24. **De Sterrenschoon, een kindcentrum met een ander bedrijfsmodel**

Hans van der Most, Sterrenschoon Apeldoorn en Johan Gelderloos, Kinderopvang OOK, Apeldoorn.

25. **Leiderschap in een kindcentrum**

Solange Hommes, Korein Kinderplein, Helmond.

26. **Juridische en technische zaken in het IKC**

Ron Davids, Bond KBO, Woerden.

27. **Samenwerken in een multidisciplinair team**

Zwanet Oosterhof, Educatief Kindcentrum De Atlas, Heerenveen.

28. **Maastricht op koers naar kindcentra**

Per Ebbelink, MosaLira en Els Landerloo, MIK Kinderopvang, Maastricht.

NIEUWE TIJDEN EN LOKAAL EDUCATIEF BELEID

29. **Ankersessie: de rol van de gemeente**

Elly Dekker, VNG, Den Haag en René Peeters, wethouder gemeente Almere.

30. **Een tandje hoger...**

Hans Migchielsen, gemeente 's-Hertogenbosch.

31. **De brede school als motor in de wijk**

Ruud Rakers, Programmabureau Pact op Zuid, Rotterdam.

32. **Brede schoolbeleid herzien**

Anita Schnieders, gemeente Groningen en Jur de Haan, Bureau Zunderdorp, Den Haag.

33. **Behoud van de educatieve infrastructuur in plattelandssituaties**

Paulette de Kraker, SCOOP, Middelburg en Jan Ennik, RPCZ, Vlissingen.

34. **Alert4You en de bijdrage aan positief jeugd beleid**

Gerdie Meyknecht, Alert4You, Alkmaar.

35. **Een vanzelfsprekende zorgstructuur**

Carla van den Bosch, Kindercentrum de Ster/basisschool Het Talent, Lent/Nijmegen.

36. **Sport en bewegen: combinatiefuncties sport in de brede school**

Dorien Dijk, Nederlands Instituut voor Sport en Beweging, Ede.

37. **De Vreedzame School: democratie moet je leren**

Leo Pauw projectleider De Vreedzame School bij onderwijsadviesbureau Eduniek.

Voorwaarden en aanmelding

Organisatie

Nieuwe tijden, 8e Jaarcongres Brede School is dit jaar programmatisch een coproductie van het Landelijk Steunpunt Brede Scholen en het Project Andere Tijden in onderwijs en opvang. De inhoud van het congres wordt verzorgd door Oberon en Sardes, Logacom is verantwoordelijk voor de gehele organisatie.

Datum en plaats

Het congres vindt plaats op **woensdag 23 mei 2012** in congrescentrum De Jaarbeurs te Utrecht, Jaarbeursplein, 3521 AL Utrecht (www.jaarbeurs.nl).

Inschrijvingsvoorwaarden

Deelname aan dit congres bedraagt €295,00 excl. btw, dit is inclusief lunch, consumpties en congresmateriaal. Na ontvangst van uw aanmelding sturen wij u een factuur voor de betaling van deelnamekosten.

Algemene voorwaarden

Bij aanmelding zijn de algemene voorwaarden van Logacom van kracht. Hiervoor verwijzen wij naar www.logacom.nl.

Kortingsregelingen

Vroegboekkorting: Wanneer u zich aanmeldt voor **15 januari 2012** dan ontvangt u €20,- korting op het deelnamebedrag. U betaalt dan geen €295,- maar slechts €275,- excl. btw voor uw deelname aan het congres!

Meerpersoonskorting

Bij meerdere deelnemers uit één instelling: 2e deelnemer 5%, 3e en volgende deelnemers 10% korting.

Studentenkorting: Studenten hebben recht op 20% korting. Om voor studentenkorting in aanmerking te komen dient u bij uw inschrijving een goed leesbare kopie van de collegekaart bij te voegen.

Annuleringsregeling

Annulering tot twee weken voor aanvang 75% restitutie, tot één week voor aanvang 50% restitutie, later volgt geen restitutie. Bij verhindering heeft een deelnemer het recht zich zonder kosten te laten vervangen, mits tevoren aan de organisatie gemeld.

Programma

Frank Studulski, Sardes
f.studulski@sardes.nl
Peter Gramberg, Oberon
pgramberg@oberon.eu

Organisatie

Kirsten Posthuma, Logacom,
k.posthuma@logacom.nl

Nadere informatie

Logacom BV
Postbus 257 1000 AG Amsterdam.
Telefoon 020-3203364
Fax 020-3308040

Aanmelden via www.bredeschoolcongres.nl of gebruik onderstaande bon

Voorletters/Naam			m/v
Functie			
Instelling/Organisatie			
Adres			
Postcode	Plaats	E-mail	
Telefoon	Mobiel	Fax	
Factuuradres	Als bovenstaand		
	Anders t.w.:		
Deelsessies:	1 ^e voorkeur ☐	reservekeuze ☐	
	2 ^e voorkeur ☐		

Ik neem deel aan het congres *Nieuwe Tijden, 8e Jaarcongres Brede School* op 23 mei 2012 en ga akkoord met de algemene voorwaarden van Logacom BV. De kosten zullen na ontvangst van de factuur binnen veertien dagen voldaan worden.

Ik wens gebruik te maken van een kortingsregeling:

- Meerpersoonskorting (namen, functies en deelsessiekeuzes overige deelnemers bijsluiten)
 Studentenkorting (kopie studentenkaart toevoegen)

Datum

Handtekening

Deze bon zonder postzegel sturen aan:

Logacom/BS, Antwoordnummer 9090, 1000 VV Amsterdam. Faxen kan ook: 020-3308040

Woensdag 23 mei 2012 Jaarbeurs, Utrecht

Plenair programma

Presentaties door:

Annemarie Jorritsma, voorzitter Vereniging Nederlandse Gemeenten en burgemeester van Almere
Prof.dr. Micha de Winter, hoogleraar Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken Universiteit Utrecht
Job van Velsen, projectleider Landelijk Steunpunt Brede Scholen
Anki Duin, projectleider Andere tijden in onderwijs en opvang

Deelsessies

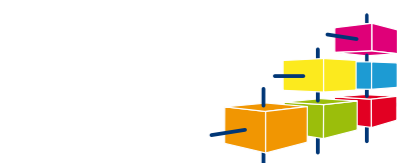
37 deelsessies in 4 thema's:

Nieuwe tijden voor basisonderwijs en kinderopvang
Nieuwe tijden in de brede school
Nieuwe tijden met het kindcentrum
Nieuwe tijden voor lokaal educatief beleid

www.bredeschoolcongres.nl

Programma in opdracht van:

Landelijk Steunpunt Brede Scholen
Voor een brede ontwikkeling

Andere Tijden in onderwijs en opvang
Een samenwerking van VOS/ABB, Brancheorganisatie Kinderopvang, PO-Raad, Het Kinderopvangfonds en BOInK

Inhoudelijk voorbereid door:

Oberon

Volledig programma: www.bredeschoolcongres.nl

Inleiding

Het landelijke Jaarcongres Brede School is in de loop der jaren uitgegroeid tot een ontmoetingsplaats voor praktijk en beleid rond het thema brede school. De voorgaande congressen werden steeds door meer dan 900 deelnemers bezocht. Het 8e Jaarcongres biedt *de state of the art* in en rond brede scholen en kindcentra in Nederland. Het congres heeft een breed programma met inspirerende sprekers, debat, goede praktijkvoorbeelden en verrassende verbanden tussen praktijk en beleid. Het jaarcongres staat dit keer in het teken van nieuwe tijden in onderwijs en opvang. Er zijn nieuwe tijden in brede scholen, in onderwijs en kinderopvang en het kindcentrum biedt ons een blik in de toekomst.

Vanzelfsprekend is er ook aandacht voor de laatste ontwikkelingen op aanverwante terreinen als VVE, Schakelklassen, Zomerscholen, Passend onderwijs en Combinatiefuncties.

De deelsessies zijn verdeeld in vier thema's:

- *Nieuwe tijden voor basisonderwijs en kinderopvang*: andere schooltijden, dagindelingen, experimenten
- *Nieuwe tijden en de brede school*: starten, ontwikkelen, evalueren, en professionaliseren
- *Nieuwe tijden en het kindcentrum*: over de stip op de horizon
- *Nieuwe tijden en lokaal educatief beleid*: de rol van de gemeente en lokaal beleid

Tijdens het congres bezoekt u twee keer een deelsessie. U kunt op het aanmeldingsformulier uw voorkeuren aan ons doorgeven. Voor de omschrijvingen van de deelsessies kijkt u op www.bredeschoolcongres.nl. Een 'ankersessie' geeft een overzicht over het thema.

Wij verwelkomen u graag in de Jaarbeurs Utrecht op woensdag 23 mei 2012!

Veel stands veel inzichten

Dat kunt u verwachten op de grote informatiemarkt tijdens het congres. Ook een uitstekende plek om te netwerken!

Meetingpoints

Ontmoet uw collega. Er zijn meetingpoints voor directeurs, gemeenten en architecten.

Voor wie?

Het jaarcongres is voor alle geïnteresseerden in de (door-) ontwikkeling van brede scholen en kindcentra: beginners en gevorderden, management en werkvloer, bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders, projectleiders en combinatiefunctionarissen van scholen voor primair onderwijs, kinderopvang, naschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk, welzijn, sport, cultuur, zorg, gemeenten, provincies, brancheorganisaties en overige betrokken instellingen.

Prijsvraag!

Bij deze 8e editie van het Brede Schoolcongres is er een essay-wedstrijd. Gebruik minimaal 700 en maximaal 1500 woorden voor een beschouwing, opstel over de toekomst van het Brede School. Het kan zijn dat u uit eigen ervaring wilt putten: Wat waren uw verwachtingen van uw Brede School en zijn die uitgekomen? Wat gaat er goed en/of wat gaat er mis? Maar u kunt ook een vlammend betoog schrijven over de school van de toekomst. U bent vrij om de stijl en het thema te kiezen, zolang het maar past binnen de reikwijdte van het congres.

Het prijzenpakket ziet er smakelijk uit: Kijk op www.bredeschoolcongres.nl/prijsvraag

Programma

09.00 Ontvangst en registratie

10.00 Opening door Frank Studulski (Sardes) en Michiel van der Grinten (Oberon)

10.10 Kick-off

In een korte gezamenlijke kick-off alles over het centrale thema Nieuwe tijden. *Job van Velsen, projectleider Landelijk Steunpunt Brede Scholen en Anki Duin, projectleider Andere Tijden in onderwijs en opvang.*

10.20 De voortrekkersrol van de gemeenten

Wat is de belangrijke rol die gemeenten spelen bij de ontwikkeling van brede scholen en kindcentra en alle thema's die hiermee verbonden zijn, zoals huisvesting, VVE en combinatiefuncties? De VNG en veel afzonderlijke gemeenten maken zich sterk voor de ontwikkeling van kindcentra: een volledige integratie van basisonderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Een 'kopgroep' van wethouders gaat het land door om de boodschap van het kindcentrum te verkondigen. Maar ook de andere verschijningsvormen van de brede school blijven om de gemeentelijke aandacht vragen. *Annemarie Jorritsma, voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten en burgemeester van Almere.*

10.45 De brede school als een democratische gemeenschap

Een brede school is eigenlijk een samenleving in het klein: er zijn burgers, instellingen, er zijn regels, ... Burger-schap is een heel breed begrip, maar kan in een brede school op een fantastische manier worden uitgewerkt. Het

gaat dan niet alleen over programma's voor sociale vaardigheden, maar meer nog om het leren een burger te worden in een democratische samenleving. *Micha de Winter* beziet de brede school door de bril van burgerschap en democratie en geeft zijn pedagogische visie op de brede school. *Prof.dr. Micha de Winter, hoogleraar Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken Universiteit Utrecht.*

11.10 Koffie- en theepauze

11.40 Eerste ronde deelsessies

13.00 Lunchpauze en informatiemarkt

14.00 Tien plannen voor de toekomst

Presentatie van het nieuwe landschap voor het basisonderwijs van de toekomst in tien plannen, wensen en verwachtingen. *Ankie Duin en Job van Velsen*

14.30 Wat beoogt het rijksbeleid?

Aan bewindspersonen is de vraag voorgelegd om tijdens het congres hun visie te ontvouwen.

15.00 Theepauze

15.30 Tweede ronde deelsessies

16.45 Afsluiting en borrel

Hapje, drankje, napraten en netwerken.

Deelsessies

NIEUWE TIJDEN VOOR BASISONDERWIJS EN KINDEROPVANG

1. **Ankersessie 'een nieuwe dagindeling'**
Jan Littink, VOS/ABB en Initiatiefgroep Andere Tijden.

2. **Pedagogische aspecten van nieuwe schooltijden**
Liesbeth Schreuder, Nederlands Jeugdinstituut.

3. **De rol en betrokkenheid van ouders bij de gang naar een ander dagrooster**
Fred Butje en Lia Huisman, Da Costaschool, Hilversum.

4. **Arbeidsvoorwaarden bij andere schooltijden**
Liesbeth Verheggen en Helène Jansen, AOB.

5. **Gemeentebreed invoeren van andere schooltijden**
Cootje Heeringa, Basisschool De Rank, Schoonhoven.

6. **Experiment flexibele schooltijden**
Lidwien Kok, Sterrenschool Zevenaar.

7. **Het vijf gelijke dagen model op de Boemerang**
Peter de Baar, basisschool De Boemerang, Tilburg.

NIEUWE TIJDEN EN DE BREDE SCHOOL

8. **Ankersessie 'verschijningsvormen van de brede school'**
Tonny van den Berg, Landelijk Steunpunt Brede Scholen en Pieter Paul Bakker, NJi.

9. **Rendement van brede scholen**
Joke Kruiter, Oberon en Karin Westerbeek, Sardes.

10. **De brede school als antwoord op de krimp?**
Pieter Appelhof, Oberon en Albert Krieken, Openbaar Primair Onderwijs Borger-Odoorn.

11. **Leidinggeven aan de brede school**
Martin Hetebrij, De Politieke Dimensie.

12. **Naschoolse activiteiten in de brede school en binnen het IKC**
Hennie Groot Haar, OOG Onderwijs en Jeugd, Amsterdam en Irma Pieper, Montessorischool de Plotter, Zutphen.

13. **Huisvesting: aan de slag met de scholenbouwwaaiers**
Marco van Zandwijk, Coördinator scholenbouwwaaiers.

14. **ICT in de brede school**
Ton van Rijn, Wittering.nl, Rosmalen.

15. **Het jonge kind in de picture**
Sabine Peterink, Sardes en Mirjam Brussée, Kindcentrum De Troubadour, Rosmalen.

16. **De zeven succesfactoren van optimale ouderbetrokkenheid**
Dr. Frederik Smit, senior onderzoeker, Radboud Universiteit Nijmegen.

17. **Ouderbetrokkenheid als een factor voor brede schoolsucces**
Klaske Hermans, gemeente Den Haag, beleidsmedewerker Onderwijs en Rudy van der Bovenkamp, adjunct-directeur van Ostadeschool, Schilderswijk, Den Haag.

18. **De meerwaarde van samenwerking**
Rob Lindhout, Puur Sang en Karin Mastenbroek, Verbinding met Rood, Eindhoven.